

تاثیر تغذیه دانه سویای حرارت داده شده در دوره آماده به زایش بر روی عملکرد تخمدانی گاوهای چند بار زایش و یک بار زایش هلشتاین

صادق هاشمی*^۱، مهدی گنج خانلو^۲، مهدی دهقان بنادکی^۳، ابوالفضل زالی^۲، حسین ایمانی^۳
دانش آموخته ی دانشگاه تهران^۱ عضویت علمی دانشگاه تهران^۳ دانش آموخته ی دانشگاه زنجان
*نویسنده مسول: صادق هاشمی، دانشگاه تهران، sadeghashemi@ut.ac.ir

چکیده

هدف از انجام این آزمایش مقایسه تاثیر تغذیه دانه سویای حرارت داده شده در دوره آماده به زایش بر سنجش جمعیت و اندازه فولیکول های تخمدان و فراسنجه های خونی در پس از زایش در گاوهای یک بار زایش و چند بار زایش هلشتاین بود. بدین منظور ۱۸ راس گاو آبستن بترتیب ۱۰ راس چند بار زایش و ۸ راس یک بار زایش هلشتاین که حدود ۳۰ روز به زایش آنها باقی مانده بود انتخاب و وارد آزمایش شدند. گاوها در دو گروه ۹ راسی به صورت تصادفی توزیع گشتند و با ۲ جیره ی غذایی که از لحاظ مقدار پروتئین یکسان بودند ولی از لحاظ منبع انرژی متفاوت بودند تغذیه شدند این منبع در جیره ی اول، منبع کربوهیدراتی و در جیره ی دوم همراه با دانه ی سویای حرارت داده شده (محتوی اسیدهای چرب غیر اشباع) بود. برای بررسی وضعیت متابولیکی گاوها در دوره انتقال، نمونه خون از همه گاو ها در یک هفته قبل و بعد از زایش گرفته شد همچنین ماده خشک مصرفی و نمره بدنی دامها نیز اندازه گیری گردید. گاوها در یک دوره ۱۰ روزه بعد از زایش مورد اولتراسونوگرافی تخمدان قرار گرفتند. از لحاظ ماده خشک مصرفی، نمره بدنی و فراسنجه های خونی تفاوتی در دو گروه از دام ها دیده نشد. با توجه به عملکرد تخمدانی، فعالیت تولید مثلی گاوهای تغذیه کننده با منبع دانه ی سویای حرارت داده شده نسبت به گروه دیگر در گاوهای یک بار زایش به طور معنی داری بالاتر بود. اما در گاوهای چند بار زایش تفاوت معنی داری مشاهده نشد.

کلمات کلیدی: التوسونوگرافی، دانه سویای حرارت داده شده، عملکرد تخمدانی، دوره انتقال

مقدمه

بطور کلی دوره گذار، دوره ای است که از ۳ هفته قبل زایش تا ۳ هفته بعد از زایش، را شامل می شود (۴) و اکثر گاوها در این مرحله توازن منفی انرژی را تجربه می کنند. توازن منفی انرژی در دوره شیردهی یک موضوع مهم در تغذیه می باشد که باعث کاهش باروری در دوره شیردهی (لاکتاسیون) گاوهای شیرده می شود. توازن منفی انرژی، بهبود وبازیابی عملکرد دستگاه تولید مثلی را به تاخیر می اندازد و این تاخیر، کاهش باروری را در طول دوره شیردهی پس از زایش بدنبال دارد. افزودن مکمل چربی به جیره می تواند باعث افزایش انرژی مصرفی گردد که انتظار می رود عملکرد تولیدمثلی حیوان را بهبود بخشد. استفاده از چربی در جیره گاوهای شیری باعث بهبود راندمان تولیدمثلی می گردد. (۱۰) هنگام استفاده از چربی در اوایل شیردهی گاوهای شیری به ندرت وضعیت انرژی حیوان تغییر می یابد و بهبود نرخ آبستنی می تواند در نتیجه فراهمی اسیدهای چرب بلند زنجیر باشد. (۱۰) تغذیه چربی می تواند باروری را در گاوهای شیری بهبود بخشد، تاثیرگذاری بر رشد فولیکولی و تخمک گذاری می باشد. تغذیه چربی نرخ آبستنی و توسعه فولیکولی گاوهای شیری را بهبود داده است. (۶) در چندین مطالعه مشاهده شده که